

TRIAZOLEN EN STROBILURINES ZIJN NOG ALTIJD NUTTIG

BASF organiseerde de voorbije winter een studiemoment voor medewerkers van de landbouwcentra en voor de landbouwers waarbij hun graanexperten stilstonden bij de schimmelziekten in graan. Ze gaven ook een antwoord op de vraag welke rol strobilurines en triazolen nog kunnen spelen na de introductie van de nieuwe generatie SDHI. – Patrick Dieleman

“In 2013 kreeg de wintergerst te maken met een heropflakking van witziekte”, vertelt Cédric Oostland, expert granen bij BASF. “In de tarwe maakte de regen van mei en juni dat de gele roest gestopt werd. Normaal duurt de ontwikkelingscyclus van septoria een twintigtal dagen, maar vorig jaar duurde die 4 weken. Bruine roest kwam pas laat op. Fusarium kwam meestal voor op de aren en niet op het blad. Toch had die late ziektedruk een behoorlijke impact. Gemiddeld was er in de Waalse rassenproeven een opbrengstverschil van 1500 kg/ha tussen tweemaal behandelde partijen en niet-behandelde partijen, zowel bij tarwe als gerst. Dat is veel als je er rekening mee houdt dat daar zowel gevoelige als niet-gevoelige rassen bij waren.”

Een nieuw tijdperk?

“Zijn we met de SDHI een nieuw tijdperk binnengekomen?”, vroeg Jean-Marc Moreau, manager *technical services* bij BASF zich af. “De definitie zegt dat een tijdperk start op een vast bepaald moment. Maar de SDHI zijn niet zo nieuw, want in 2007 werd al Venture gelanceerd, als SDHI van de eerste generatie. In 2012 volgde de tweede generatie met Granovo en in 2013 werd Xemium gelanceerd als derde generatie.” De sector reageerde snel. Uit een enquête van Ipsos bleek dat in 2013 bijna 100% van het areaal gerst en meer dan 90% van het areaal tarwe behandeld werd met een SDHI. Nog opmerkelijker is dat dit een verdubbeling was in vergelijking met 2012. “Ik besluit daaruit dat we sinds de lancering van

.....

Om resistentie te voorkomen, moet je bij een SDHI altijd een triazole mee inzetten.

.....

Xemium een nieuw tijdperk zijn binnengekomen. Een ander aspect van de definitie van het begrip tijdperk zegt dat dit wijst op een nieuwe orde van de dingen. 2013 was een normaal jaar, maar in de proeven was het heel moeilijk om het effect van de verschillende behandelingen te beoordelen. Het was gemakkelijk om het verschil tussen behandelde en niet-behandelde stroken te beoordelen, maar voor het beoordelen van kleine

verschillen in dosering van de *fine tuning* was dat veel moeilijker. Toch kon men de met SDHI behandelde herhalingen gemakkelijk onderscheiden tussen deze die behandeld werden met een ander middel. Dat uitte zich ook in een duidelijk verschil in opbrengst." Jean-Marc toonde resultaten van enkele proeven waarin het verschil in opbrengst tussen met klassieke middelen en met SDHI behandelde stroken opliep van 500 tot 790 kg/ha.

Strobilurines

Het begin van een tijdperk sluit doorgaans een ander af. "Na het tijdperk van de dinosaurussen waren er geen dinosaurussen meer. Maar hetzelfde kunnen we niet zeggen van de triazolen en de strobilurines. Dezelfde enquête van Ipsos maakt duidelijk dat in 2013 nog ongeveer 1 ha op 2 behandeld werd met een strobilurine, zowel bij tarwe als bij gerst." Jean-Marc Moreau verwees naar de Britse landbouwpers die in 2010 nog stelde dat geen enkel SDHI al de performantie van bepaalde strobilurines tegen roest kon benaderen. Hij bevestigde dat bij hevige druk het toevoegen van een strobilurine de werking versterkt. Het heeft dus zin om in dat geval te kiezen voor het best werkende strobilurine. Dat was volgens de Britten pyraclostrobin, een actieve stof die bij ons onder meer aanwezig is in Comet, Diamant en Ceriax. Ondanks alle resistentieperikelen blijkt dat deze actieve stof ook een zekere controle blijft hebben op septoria. In gerst blijft ze de werking van de triazolen versterken tegen netvlekkenziekte. Volgens Moreau ligt hier voor de onderzoekers nog een opdracht om uit te zoeken hoe deze werking zo goed mogelijk benut kan worden in de beschermingsstrategie tegen *helminthosporium*.

Triazolen

Bij de triazolen zijn de cijfers van Ipsos gebaseerd op het aantal tractorhectaren. Wanneer met een tractor 1 ha graan gespoten wordt met een mengsel waarin minstens één triazole zit, dan is het aandeel 100%. Het blijkt dat in tarwe het aantal tractorhectaren met triazolen in 2013 gelijk gebleven is aan het cijfer van 2012. In gerst daalde het met 10%. Jean-Marc ziet 2 redenen voor deze bestending. Ten eerste heeft de graanteler er belang bij om een triazole te mengen bij een SDHI. Hij illustreerde dit met de resultaten van een proef, waarin de partij behandeld met alleen een SDHI er niet alleen minder gezond uitzag, maar naderhand ook 664 kg/ha minder opbracht dan de partij die met een SDHI en

een bijkomende triazole behandeld werd. Bovendien is het vanuit technisch oogpunt belangrijk om de nieuwe middelen te beschermen. "SDHI en triazolen hebben een verschillende werkingwijze. Ze beschermen elkaar tegen resistentievorming. Het toedienen van een SDHI zonder triazole is dan ook totaal uit den boze."

Xemium

Crop Advisor Yves Decroos stelde dat Xemium al in zijn introductiejaar zijn belofte kon waarmaken. Gemiddeld over een tiental proeven van onder meer BASF zelf, LCG en Carah in 2013 leverden met

de andere SDHI is Xemium meer mobiel, meer systemisch en sterker curatief. Ook het werkingspectrum is breder." Decroos was blij te kunnen melden dat de Franse onderzoeksorganisatie Arvalis de score van Adexar voor zijn werking tegen septoria in 2013 verhoogde. Bij toepassing in het stadium aren uit hebben de Xemium-producten een werking tegen *aarfusarium* die vergelijkbaar is met die van de beste referenties. In gerst bevestigden de proeven vorig jaar het fysiologisch effect tegen halmbreuk. Met het oog op het tegengaan van resistentie is preventief werken een belangrijk element. "Bij de triazolen is de preven-

Bruine roest op tarwe. Met correct toegepaste SDHI kan dit scenario vermeden worden.

een Xemium-middel behandelde partijen zowat 400 kg extra opbrengst in vergelijking met de klassieke combinatie van een triazole met een strobilurine. Uit resultaten van eigen proeven blijkt dat de 3 Xemium-middelen die BASF op de markt brengt: Adexar, Ceriax en Librax qua werking tegen septoria volledig vergelijkbaar zijn. "De sterkte is dus op de eerste plaats het effect van Xemium. De partners zitten erbij om resistentie te voorkomen." Decroos verwees naar een proef van CRA-W waarin de vooruitgang te zien was tussen de werking van een SDHI van de eerste generatie (Venture), een middel met de betere Stick&Stay-formulering (Granovo) en uiteindelijk de Xemium-generatie (Adexar). "In vergelijking met

tieve werking de voorbije 2 decennia minder afgenomen dan de curatieve werking. Het is dus belangrijk goede middelen goed in te zetten. Daarnaast geeft combineren de beste resultaten om resistentie te voorkomen. We adviseren zowel voor tarwe als voor gerst om in functie van de ziektedruk voor de eerste behandeling te kiezen voor een Stick&Stay-product van het type Capalo, Granovo ... en het Xemium-gamma te reserveren voor de aarbehandeling." ■